

Br:

15. jul 2026.

IZVJEŠTAJ

o učešću potpredsjednika Vlade za međunarodne odnose i ministra vanjskih poslova mr Ervina Ibrahimovića na sastanku ministara vanjskih poslova Grupe prijatelja Zapadnog Balkana i ministara vanjskih poslova država Zapadnog Balkana, koji je održan u Rimu, Republika Italija, 10. jula 2026. godine

Potpredsjednik Vlade za međunarodne odnose i ministar vanjskih poslova mr Ervin Ibrahimović, na poziv potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova i međunarodne saradnje Republike Italije Antonija Tajanija, učestvovao je na sastanku ministara vanjskih poslova Grupe prijatelja Zapadnog Balkana i ministara vanjskih poslova država Zapadnog Balkana, okvira kroz koji se već duže promovišu interesi i koordiniraju pozicije država sa Zapadnog Balkana, naročito u kontekstu pridruživanja Evropskoj uniji, koji je održan u Rimu, 10. jula 2026. godine. U delegaciji koju je predvodio potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova bili su i Aleksandar Drljević, otpravnik poslova a.i. u Ambasadi Crne Gore u Republici Italiji, ambasador Ivan Ivanišević, v.d. generalnog direktora Direktorata za Evropsku uniju, Perko Mijatović, šef Biroa za odnose sa javnošću u Ministarstvu vanjskih poslova i Dejana Backović, savjetnica u Generalnom direktoratu za međunarodno-pravne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova.

Sastanak je organizovan sa ciljem razmatranja budućih zajedničkih ciljeva i operativnih predloga za podršku i ubrzanje evropske integracije država Zapadnog Balkana, a nakon što je prvobitno planirani sastanak ministara vanjskih poslova Grupe prijatelja Zapadnog Balkana i ministara vanjskih poslova država Zapadnog Balkana, planiran za 3. mart u Rimu, otkazan od strane domaćina zbog pogoršane bezbjednosne situacije na Bliskom istoku. U okviru dva odvojena panela, na kojima je izlagao i potpredsjednik Vlade za međunarodne odnose i ministar vanjskih poslova mr Ervin Ibrahimović, bilo je riječi o budućnosti politike proširenja EU i novom modelu pristupnih ugovora, uz jasno izraženo zajedničko opredjeljenje da proces proširenja mora ostati zasnovan na pojedinačnim zaslugama svake od država kandidatkinja i na ostvarenim reformama. Razgovarano je i o konceptu evropske strateške autonomije, posebno u oblastima bezbjednosti lanca snabdijevanja, kvaliteta hrane i bolje povezanosti, kao preduslova za ostvarivanje saradnje i jačanje odnosa.

U kontekstu budućnosti proširenja, posebno je važno što je među učesnicima sastanka, bez obzira na to da li su iz reda država članica EU ili iz država koje su kandidati za članstvo, postignuto široko razumijevanje da pregovori moraju imati punopravno članstvo kao finalno ishodište. Ovaj zaključak je višestruko važan, ali dominantno validan u kontekstu aktuelnih diskusija koje su u prvi plan istakle raspravu o prirodi članstva budućih EU članica, odnosno raspoloživosti svih prava predviđenim osnivačkim aktima

EU, a prava veta prevashodno. Sve diskusije učesnica sastanka upravo su predstavljale potvrdu da je proširenje, kao najuspješnija EU politika, održivo samo uz prezumpciju da se kroz zahtjevne pregovore i proces reformi stiže do punopravnog članstva u EU, koje podrazumijeva istovjetna prava i obaveze. Između diskusija izdvaja se poruka ppv i mvp Italije Antonija Tajanija, ponovljena u nekoliko navrata, da je „proširenje EU vjerovatno zastario termin i da se u novim geopolitičkim okolnostima mora govoriti o reunifikaciji Evrope“. Na sličnim linijama govorio je i hrvatski ministar vanjskih i evropskih poslova G. Grlić Radman, koji je ponovio tezu (koju Hrvatska inače godinama koristi u multilateralnim forumima) da je korisno forsirati kontekst „Jugoistočne Evrope“, a ne „Zapadnog Balkana“, jer dobar broj građana EU zapadnobalkanski toponim vezuje i dalje za izazove i probleme.

Sastanak u Rimu označio je i povratak Mađarske u Grupu prijatelja, što je prisustvom i inspirativnim obraćanjem potvrdila i potpredsjednica Vlade i ministarka vanjskih poslova Anita Orban, koja je podsjetila na istorijsku povezanost sa svim državama kandidatima za članstvo sa Zapadnog Balkana, ističući primjer Crne Gore kao uspjeha na kojem treba graditi buduće pristupne procese.

Poseban segment rasprave posvećen je novom modelu pristupnih ugovora, a delegacije Češke, Slovačke, Slovenije i Austrije eksplicitno su naglasile zadovoljstvo što od tzv. „crnogorskog ugovora“ kreće koncipiranje ugovora koji će biti prilagođeni novim okolnostima. Pozdravljen je rad Ad hoc radne grupe formirane tim povodom, te istaknut kvalitet saradnje sa Crnom Gorom. Nadalje, sve delegacije su se založile za privremenost, ciljano i na pojedinačnim primjerima zasnovano, te vremenski jasno ograničeno koncipiranje zaštitnih klauzula u budućim ugovorima o pristupanju. Opšti je zaključak da zaštitne klauzule moraju biti i proporcionalne, bez narušavanja jednakih prava i obaveza svih budućih članica.

Što se tiče druge teme koja je raspravljana na sastanku Grupe prijatelja, riječ je o inicijativi koju Republika Italija i sam ministar Tajani promovišu u više radnih okvira (Jadransko jonska inicijativa, MED9+, itd), a kojom se želi podstaći jačanje saradnje u kontekstu osiguravanja održivosti lanca snabdijevanja, kvaliteta hrane i povezanosti, kao preduslova za sveukupne dalje odnose među susjedima i partnerima. Tokom sastanka u Rimu predložen je stav Italije, ali i regionalnih partnera, poput CEI, da je neophodno ostvariti dodatnu međusobnu koordinaciju kako bi se, u situaciji globalnih poremećaja u snabdijevanju osnovnim namirnicama i robama, učvrstile veze i u formatu Grupe prijatelja Zapadnog Balkana. U tom smislu je, osim o pitanjima koja se tiču lanca snabdijevanja i kvaliteta hrane, govoreno i o proširivanju mreže povezanosti (infrastrukturne, energetske, informatičke), čime bi se osnaživali zajednički kapaciteti za odgovore na izazove. Strateška autonomija Evrope, u svijetu koji karakterišu bezbjednosni i drugi izazovi i prijetnje, te u ambijentu koji sve češće biva obilježen stranim malignim uticajima i hibridnim ratovima, saradnjom članica EU i država kandidata za članstvo dobija prioritetan značaj.

Istupanja crnogorskog ppv i mvp Ibrahimovića ispraćena su i pozdravljena s naročitom pažnjom jer je, uz tradicionalne poruke koje se tiču proširenja, dinamike našeg evropskog puta i promocije dobrosusjedstva, fokus stavljen i na srednjoročne i dugoročne ciljeve kojima Crna Gora želi da doprinese kako u regionalnom, tako i u širem EU kontekstu. Naročito je istaknuta otvorenost da sa partnerima sarađujemo prilikom koncipiranja teksta pristupnog ugovora, a iskazana je spremnost da svoje iskustvo iz tog procesa prenosimo drugim državama kandidatima. U kontekstu održivosti lanca snabdijevanja, kvaliteta hrane i povezanosti prezentovane su aktivnosti koje Crna Gora već sprovodi, a ppv i mpv se založio za još tješnju saradnju na ovom polju, garantujući da ćemo u okviru predsjedavanja regionalnim okvirima (JJI i EUSAIR) promovisati potrebu što snažnije regionalne saradnje kako bi se osigurala održivost i ostvario najbolji efekat u vremenu kompleksnih izazova.

~ ~ ~

Sastanak Grupe prijatelja Zapadnog Balkana još jednom je potvrdio vrijednost okvira u kojem se ostvaruje međusobna koordinacija pozicija i razgovara o modelima podsticanja mjera i aktivnosti od značaja za jačanje procesa integracije država ZB u Evropsku uniju. U tom smislu, učesnici sastanka su pozdravili povratak Mađarske u članstvo.

Učešće potpredsjednika Vlade za međunarodne odnose i ministra vanjskih poslova mr E. Ibrahimovića je bilo značajno jer je sastanak u Rimu prethodio Međuvladinoj konferenciji između EU i Crne Gore u Briselu na kojoj su privremeno zatvorena još dva pregovaračka poglavlja.

Sastanak je, pored jačanja međunarodnog ugleda Crne Gore, dodatno doprinio jačanju političkog dijaloga sa državama članicama Grupe prijatelja Zapadnog Balkana, institucijama Evropske unije i partnerima iz regiona, kao i obezbjeđivanju kontinuirane političke podrške daljem napretku Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Na marginama sastanka, ppv i mvp Ibrahimović je imao brojne razgovore i bilateralne susrete, među kojima se posebno ističu sa ministrima/šefovima delegacija Hrvatske, Češke, Albanije, Mađarske, domaćinom sastanka Italije, Grčke, Bosne i Hercegovine, Kosova.

Sastanak je zaključen i dogovorom o održavanju naredne sesije na marginama zasjedanja Generalne skupštine Ujedinjenih nacija u Njujorku, kada će ppv i mvp Italije Antonio Tajani, ponovo biti domaćin razgovora u identičnom formatu.

PREDLOG ZAKLJUČAKA

Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ jula 2026. razmotrila i usvojila Izvještaj o učešću potpredsjednika Vlade za međunarodne odnose i ministra vanjskih poslova mr Ervina Ibrahimovića na sastanku ministara vanjskih poslova Grupe prijatelja Zapadnog Balkana i ministara vanjskih poslova država Zapadnog Balkana, koji je održan u Rimu, Republika Italija, 10. jula 2026. godine.